

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Woerden : 17 januari 2025
onze ref. : E25b02
doorkiesnr. : 0348 48 43 53
e-mail : mvdb@vemw.nl
onderwerp : Zienswijze VEMW m.b.t. Ministeriële Regeling Flexibel elektriciteitsverbruik (Flex-e)

Geachte directie,

Middels een publicatie op internetconsultatie.nl d.d. 16 december 2024, getiteld 'Flex-e' stelt het Ministerie van Klimaat en Groene Groei belanghebbenden in de gelegenheid te reageren op het door het Ministerie opgestelde documenten 'Concept regeling Flexibel Elektriciteitsverbruik Flex-e' en 'Beleidskompas Flexibel Elektriciteitsverbruik (Flex-e)'. Van de geboden gelegenheid tot het indienen van een schriftelijke zienswijze, maakt VEMW graag gebruik.

Allereerst wil VEMW benadrukken dat het uitwerken van een regeling die subsidies biedt voor het verkennen en ontsluiten van flexibel vermogen bij aangeslotenen zeer gewenst is. Voor het overgrote deel van bedrijven is energie niet de core business en is het lastig om te onderzoeken waar flexibiliteit in het proces zit of ingebouwd kan worden. Hulp bij het inschakelen van een consultant om dit te onderzoeken kan dan ook een positieve impact hebben op het ontsluiten van flexibiliteit bij afnemers. Het is hierbij echter wel van belang dat dit op een manier gebeurt die aansluit bij de behoeftes van de afnemer en perspectief biedt. De regeling zoals nu geconsulteerd gaat de goede kant op, maar er is nog een aantal zaken die wat VEMW betreft aangescherpt kunnen worden.

Verplichte uitvoering flexibiliteitsmaatregelen

Uit het stuk blijkt niet of een aangeslotene verplicht is flexibiliteitsmaatregelen te treffen die als effectief uit het gesubsidieerde onderzoek komen. Het is voor bedrijven namelijk aantrekkelijker om het onderzoek te kunnen laten uitvoeren zonder zich vooraf aan de uitkomst ervan te committeren.

Termijn voor flexibiliteitsmaatregelen

Ten eerste is de voorgestelde termijn voor oplossingen erg kort. Op pagina 12 van de concept-regeling staat dat de flexibiliteitsmaatregelen binnen 1,5 jaar na subsidieverstrekking

operationeel moeten zijn. VEMW begrijpt de urgentie bij het ontsluiten van flexibiliteit maar door deze termijn worden oplossingen uitgesloten die wellicht potentie hebben. Sommige maatregelen kunnen immers alleen tijdens gepland onderhoud plaatsvinden en dat is bij bepaalde bedrijfsprocessen slechts één keer per twee jaar. Uiteraard moeten flexibiliteitsmaatregelen zo spoedig mogelijk geïmplementeerd worden, maar de harde deadline maakt het erg beperkend.

Daarnaast bestaat er onduidelijkheid over de operationele termijn van 4 jaar. Moet dit 4 jaar aaneengesloten zijn of mag dit opgeknipt worden wanneer bepaalde maatregelen om technische of commerciële redenen niet toegepast kunnen worden in een bepaalde periode? Dat laatste is wenselijk. Ook is onduidelijk wat gebeurt als er niet voldaan wordt aan de 4 jaar. Moet de subsidie dan (deels) terugbetaald worden?

Verwacht effect maatregelen

Bij een aanvraag voor een subsidie dient de aanvrager een verslag toe te voegen waarin het verwachte effect van de flexibiliteitsmaatregel beschreven wordt. Het is echter onduidelijk wat de gevolgen zijn wanneer de daadwerkelijke effecten tegenvallen. Kan een aanvrager aan deze vooraf verwachte effecten gehouden worden?

Congestie leidend in regeling

Onderdeel van de aanvraag is het aangaan van een contract met de netbeheerder waaruit blijkt dat de flexibiliteitsmaatregel netcongestie niet zal verergeren. Dit door afspraken die gemaakt worden over maximale afname op momenten dat congestie wordt verwacht. Het is uiteraard niet meer dan logisch dat het verzachten van congestie onderdeel is van de regeling, maar het daadwerkelijk moeten afsluiten van contracten met de netbeheerder in een dergelijk vroeg stadium zal veel partijen afschrikken. Zeker gezien het feit dat de subsidiebedragen relatief gering zijn voor grotere partijen ten opzichte van bijvoorbeeld de transporttarieven. Daarnaast zijn er voor afname geen modelcontracten beschikbaar en zijn afnemers dus afhankelijk van de medewerking van de netbeheerder om tot de benodigde overeenkomsten te komen zodat de subsidie verkregen kan worden.

Daarnaast mag een maatregel congestie niet verergeren. Dat is uiteraard niet meer dan logisch. Echter, investeringen in flexibiliteit gaan vaak gepaard met een vergroting van de vraag naar elektriciteit. Een voorbeeld is de installatie van een E-boiler als vervanging van een gasboiler. Op momenten zonder congestie zal de aangeslotene een groter deel van zijn GTV willen gebruiken of zelfs een hoger GTV nodig hebben. Zou dit mogelijk zijn of houdt de regeling de aangeslotene aan zijn huidige GTV of zelfs huidige verbruik?

Afbakening doelgroep

De doelgroep van de regeling is afgebakend en beperkt tot partijen die zich binnen een congestiegebied bevinden. VEMW is van mening dat gelijke behandeling van verschillende partijen binnen en buiten congestiegebieden van groot belang is. Niet alleen omdat partijen binnen een congestiegebied hiermee een voordeel kunnen krijgen boven partijen buiten congestiegebieden, maar ook omdat extra flexibiliteit buiten congestiegebieden ertoe kan leiden dat er flexibiliteit is wanneer congestie dreigt in deze gebieden of zelf kan zorgen dat er juist geen congestie optreedt. Ook is het voorbereiden van flexibel vermogen een proces waar geruime tijd overheen gaat. Mogelijk ontstaat er in een gebied zonder congestie in de komende jaren wel congestie.

Daarnaast is onvoldoende duidelijk of een concern voor meerdere, verschillende locaties een

aanvraag kan doen, per EAN-code, of dat een concern slechts één aanvraag in totaal kan doen voor één locatie. Het eerste is wenselijker om zo meer flexibiliteit te kunnen ontsluiten.

Een andere onduidelijkheid is de relatie tussen de beperking van maximaal € 300.000 de-minimis-subsidie in de drie jaar voor de aanvraag en de maatwerkafspraken die grote bedrijven met de overheid sluiten. Zorgen de maatwerkafspraken dat de betreffende bedrijven bij voorbaat al uitgesloten zijn?

Afwijzingsgronden en te subsidiëren kosten

Kosten voor het eigen personeel van de aanvrager komen niet in aanmerking voor subsidiëring. Dit is een significante beperking aangezien bepaalde bedrijven veel kennis in huis hebben om gedegen onderzoek uit te voeren waarbij de kosten de drempel zijn of subsidiëring van eigen personeel juist een prikkel is voor bedrijven om personeel met kennis aan te nemen. Daarnaast kan deze regel ertoe leiden dat bedrijven hun eigen personeel gaan outsourcen om onder de regeling te vallen.

Ook zijn er afwijzingsgronden die de regeling onnodig ingewikkeld maken of zelfs onuitvoerbaar. Allereerst de voorwaarde dat de onderzoekende partij niet dezelfde partij mag zijn die de flexibiliteitsmaatregel ook aanbiedt. Het is erg logisch dat een partij gekozen wordt die de kennis en kunde heeft om gedegen advies uit te brengen en daarnaast ook daadwerkelijk de realisatie kan doen. Dit kan projecten zelfs versnellen. Verder mag de ingehuurd partij geen direct familielid betreffen. Dit is voor bedrijven met een groot personeelsbestand erg moeilijk in kaart te brengen en vrijwel onwerkbaar.

Inwerkingtreding

Tot slot staat in het voorstel een beoogde inwerkingtreding op 1 april 2024, VEMW gaat ervan uit dat dit 1 april 2025 dient te zijn.

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen over - en verzoeken ten aanzien van - de Ministeriële Regeling meeneemt bij het vaststellen van een definitief besluit.

Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

Hans Grünfeld
Algemeen directeur